

LIBRIS

We know
books

Codul civil Iulie 2026

**Ediție îngrijită de
prof. univ. dr.
Dan Lupașcu**

Universul Juridic
București
-2026-

CODUL CIVIL (LEGEA NR. 287/2009)¹⁾

Tabla de materii

Titlul preliminar. Despre legea civilă	(art. 1-24)	16
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 1-5)	16
Capitolul II. Aplicarea legii civile.....	(art. 6-8)	17
Capitolul III. Interpretarea și efectele legii civile.....	(art. 9-17)	19
Capitolul IV. Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice ...	(art. 18-24)	20
 CARTEA I		
Despre persoane	(art. 25-257)	23
Titlul I. Dispoziții generale	(art. 25-33)	23
Titlul II. Persoana fizică	(art. 34-103)	24
Capitolul I. Capacitatea civilă a persoanei fizice	(art. 34-57)	24
Secțiunea 1. Capacitatea de folosință	(art. 34-36)	24
Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu	(art. 37-48)	24
Secțiunea a 3-a. Declaraarea judecătorească a morții	(art. 49-57)	27
Capitolul II. Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente	(art. 58-81)	28
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 58-60)	28

¹⁾ Rep. (M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011). Abreviere: NCC (N.r. Având în vedere răspândirea pe scară largă a abrevierii „NCC” pentru Noul Cod civil, precum și faptul că, astfel, se evită orice confuzie cu vechiul Cod civil, utilizăm, în continuare, această abreviere în cadrul notelor introduse în prezenta lucrare. În scopul condensării informațiilor cuprinse în respectivele note, întrebuițăm și alte abrevieri și formulări simplificate oficiale sau uzuale). Cu modif. aduse prin:

- O.U.G. nr. 79/2011 pt. reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a NCC (M. Of. nr. 696 din 30 septembrie 2011);
- L. nr. 60/2012 priv. aprob. O.U.G. nr. 79/2011 pt. reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a NCC (M. Of. nr. 255 din 17 aprilie 2012);
- Rectif. în M. Of. nr. 246 din 29 aprilie 2013;
- L. nr. 138/2014 pt. modif. și compl. NCPC, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014);
- O.U.G. nr. 1/2016 pt. modif. NCPC, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016);
- L. nr. 17/2017 priv. aprobarea O.U.G. nr. 1/2016 (M. Of. nr. 196 din 21 martie 2017);
- D.C.C. nr. 534/2018 (M. Of. nr. 842 din 3 octombrie 2018);
- L. nr. 140/2022 priv. unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022; intrată în vigoare la 90 de zile de la publ.);
- L. nr. 116/2024 priv. aprob. O.U.G. nr. 104/2022 pt. modif. și compl. L. nr. 17/2014 priv. unele măsuri de reglem. a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modif. a L. nr. 268/2001 priv. privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, precum și de compl. a NCC (M. Of. nr. 406 din 30 aprilie 2024);
- L. nr. 122/2024 pt. intr., modif. sau compl. mențiunii priv. transpunerea normelor UE în cuprinsul unor acte normative, precum și pt. modif. și compl. L. nr. 302/2004 priv. cooperarea judiciară internațională în materie penală și a NCPP (M. Of. nr. 414 din 7 mai 2024);
- L. nr. 231/2025 pt. modif. art. 1.391 alin. (1) NCC (M. Of. nr. 1164 din 16 decembrie 2025);
- L. nr. 57/2026 pt. modif. NCC (M. Of. nr. 364 din 30 aprilie 2026): **art. 375, 376, 383.**

Secțiunea a 2-a. Drepturile la viață, la sănătate și la integritate ale persoanei fizice.....	(art. 61-69)	28
Secțiunea a 3-a. Respectul vieții private și al demnității persoanei umane	(art. 70-77)	30
Secțiunea a 4-a. Respectul datorat persoanei și după decesul său.....	(art. 78-81)	45
Capitolul III. Identificarea persoanei fizice	(art. 82-103)	46
Secțiunea 1. Numele	(art. 82-85)	46
Secțiunea a 2-a. Domiciliul și reședința	(art. 86-97)	47
Secțiunea a 3-a. Actele de stare civilă.....	(art. 98-103)	48
Titlul III. Ocrotirea persoanei fizice	(art. 104-186)	50
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 104-109)	50
Capitolul II. Tutela minorului.....	(art. 110-163)	51
Secțiunea 1. Deschiderea tutelei	(art. 110-111)	51
Secțiunea a 2-a. Tutorele.....	(art. 112-123)	52
Secțiunea a 3-a. Consiliul de familie.....	(art. 124-132)	54
Secțiunea a 4-a. Exercițierea tutelei	(art. 133-150)	56
Secțiunea a 5-a. Controlul exercitării tutelei	(art. 151-155)	59
Secțiunea a 6-a. Încetarea tutelei	(art. 156-163)	60
Capitolul III. Ocrotirea majorului prin consiliere judiciară și tutelă specială.....	(art. 164-177)	61
Capitolul IV. Curatela	(art. 178-186)	66
Titlul IV. Persoana juridică	(art. 187-251)	67
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 187-193)	67
Capitolul II. Înfiițarea persoanei juridice	(art. 194-204)	68
Secțiunea 1. Dispoziții comune.....	(art. 194-195)	68
Secțiunea a 2-a. Nulitatea persoanei juridice	(art. 196-199)	69
Secțiunea a 3-a. Înregistrarea persoanei juridice	(art. 200-204)	70
Capitolul III. Capacitatea civilă a persoanei juridice	(art. 205-224)	71
Secțiunea 1. Capacitatea de folosință a persoanei juridice.....	(art. 205-208)	71
Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu și funcționarea persoanei juridice	(art. 209-224)	72
Capitolul IV. Identificarea persoanei juridice.....	(art. 225-231)	76
Capitolul V. Reorganizarea persoanei juridice	(art. 232-243)	76
Capitolul VI. Încetarea persoanei juridice	(art. 244-251)	78
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 244)	78
Secțiunea a 2-a. Dizolvarea persoanei juridice	(art. 245-249)	79
Secțiunea a 3-a. Dispoziții speciale	(art. 250-251)	80
Titlul V. Apărarea drepturilor nepatrimoniale	(art. 252-257)	80
CARTEA a II-a		
Despre familie.....	(art. 258-534)	85
Titlul I. Dispoziții generale.....	(art. 258-265)	85
Titlul II. Căsătoria	(art. 266-404)	86
Capitolul I. Logodna	(art. 266-270)	86

Capitolul II. Încheierea căsătoriei.....	(art. 271-289)	87
Secțiunea 1. Condițiile de fond pentru încheierea căsătoriei.....	(art. 271-277)	87
Secțiunea a 2-a. Formalitățile pentru încheierea căsătoriei.....	(art. 278-289)	88
Capitolul III. Formalități ulterioare încheierii căsătoriei.....	(art. 290-292)	90
Capitolul IV. Nulitatea căsătoriei.....	(art. 293-306)	90
Secțiunea 1. Nulitatea absolută a căsătoriei.....	(art. 293-296)	90
Secțiunea a 2-a. Nulitatea relativă a căsătoriei.....	(art. 297-303)	91
Secțiunea a 3-a. Efectele nulității căsătoriei.....	(art. 304-306)	92
Capitolul V. Drepturile și îndatoririle personale ale soților.....	(art. 307-311)	93
Capitolul VI. Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților.....	(art. 312-372)	93
Secțiunea 1. Dispoziții comune.....	(art. 312-338)	93
Secțiunea a 2-a. Regimul comunității legale.....	(art. 339-359)	100
Secțiunea a 3-a. Regimul separației de bunuri.....	(art. 360-365)	104
Secțiunea a 4-a. Regimul comunității convenționale.....	(art. 366-368)	105
Secțiunea a 5-a. Modificarea regimului matrimonial.....	(art. 369-372)	105
Capitolul VII. Desfacerea căsătoriei.....	(art. 373-404)	106
Secțiunea 1. Cazurile de divorț.....	(art. 373-381)	106
Secțiunea a 2-a. Efectele divorțului.....	(art. 382-404)	111
Titlul III. Rudenia	(art. 405-482)	116
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 405-407)	116
Capitolul II. Filiația.....	(art. 408-450)	116
Secțiunea 1. Stabilirea filiației.....	(art. 408-440)	116
Secțiunea a 2-a. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator.....	(art. 441-447)	122
Secțiunea a 3-a. Situația legală a copilului.....	(art. 448-450)	123
Capitolul III. Adopția.....	(art. 451-482)	123
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 451-454)	123
Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond ale adopției.....	(art. 455-468)	124
Secțiunea a 3-a. Efectele adopției.....	(art. 469-474)	126
Secțiunea a 4-a. Încetarea adopției.....	(art. 475-482)	127
Titlul IV. Autoritatea părintească	(art. 483-512)	128
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 483-486)	128
Capitolul II. Drepturile și îndatoririle părintești.....	(art. 487-502)	128
Capitolul III. Exercițarea autorității părintești.....	(art. 503-507)	131
Capitolul IV. Decăderea din exercițiul drepturilor părintești.....	(art. 508-512)	132
Titlul V. Obligația de întreținere	(art. 513-534)	132
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 513-515)	132
Capitolul II. Persoanele între care există obligația de întreținere și ordinea în care aceasta se datorează.....	(art. 516-523)	133
Capitolul III. Condițiile obligației de întreținere.....	(art. 524-528)	134
Capitolul IV. Stabilirea și executarea obligației de întreținere.....	(art. 529-534)	135

CARTEA a III-a

Despre bunuri (art. 535-952) 137

Titlul I. Bunurile și drepturile reale în general (art. 535-554) 137

Capitolul I. Despre bunuri în general (art. 535-550) 137

Secțiunea 1. Despre distincția bunurilor (art. 535-546) 137

Secțiunea a 2-a. Produsele bunurilor (art. 547-550) 138

Capitolul II. Drepturile reale în general (art. 551-554) 139

Titlul II. Proprietatea privată (art. 555-692) 140

Capitolul I. Dispoziții generale (art. 555-566) 140

Secțiunea 1. Conținutul, întinderea și stingerea dreptului de proprietate privată (art. 555-562) 140

Secțiunea a 2-a. Apărarea dreptului de proprietate privată (art. 563-566) 141

Capitolul II. Accesiunea (art. 567-601) 142

Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 567-568) 142

Secțiunea a 2-a. Accesiunea imobiliară naturală (art. 569-576) 142

Secțiunea a 3-a. Accesiunea imobiliară artificială (art. 577-597) 144

Secțiunea a 4-a. Accesiunea mobilă (art. 598-601) 148

Capitolul III. Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată (art. 602-630) 149

Secțiunea 1. Limite legale (art. 602-625) 149

Secțiunea a 2-a. Limite convenționale (art. 626-629) 153

Secțiunea a 3-a. Limite judiciare (art. 630) 154

Capitolul IV. Proprietatea comună (art. 631-686) 154

Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 631-633) 154

Secțiunea a 2-a. Coproprietatea obișnuită (art. 634-645) 155

Secțiunea a 3-a. Coproprietatea forțată (art. 646-666) 157

Secțiunea a 4-a. Proprietatea comună în devălmășie (art. 667-668) 160

Secțiunea a 5-a. Partajul (art. 669-686) 161

Capitolul V. Proprietatea periodică (art. 687-692) 164

Titlul III. Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată (art. 693-772) 165

Capitolul I. Superficia (art. 693-702) 165

Capitolul II. Uzufructul (art. 703-748) 167

Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 703-708) 167

Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile uzufructuarului și ale nudului proprietar (art. 709-745) 168

Secțiunea a 3-a. Stingerea uzufructului (art. 746-748) 173

Capitolul III. Uzul și abitația (art. 749-754) 174

Capitolul IV. Servituțile (art. 755-772) 175

Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 755-764) 175

Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile proprietarilor (art. 765-769) 176

Secțiunea a 3-a. Stingerea servituților (art. 770-772) 176

Titlul IV. Fiducia (art. 773-791) 177

Titlul V. Administrarea bunurilor altuia	(art. 792-857)	185
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 792-794)	185
Capitolul II. Formele de administrare	(art. 795-801)	185
Secțiunea 1. Administrarea simplă	(art. 795-799)	185
Secțiunea a 2-a. Administrarea deplină	(art. 800-801)	186
Capitolul III. Regimul juridic al administrării	(art. 802-845)	187
Secțiunea 1. Obligațiile administratorului față de beneficiar.....	(art. 802-812)	187
Secțiunea a 2-a. Obligațiile administratorului și ale beneficiarului în raporturile cu terți	(art. 813-817)	188
Secțiunea a 3-a. Inventar, garanții și asigurare	(art. 818-824)	189
Secțiunea a 4-a. Administrarea colectivă și delegarea	(art. 825-830)	190
Secțiunea a 5-a. Plasamentele considerate sigure	(art. 831-836)	191
Secțiunea a 6-a. Repartiția profiturilor și a pierderilor	(art. 837-841)	192
Secțiunea a 7-a. Darea de seamă anuală	(art. 842-845)	193
Capitolul IV. Încetarea administrării	(art. 846-857)	194
Secțiunea 1. Cauzele de încetare	(art. 846-849)	194
Secțiunea a 2-a. Darea de seamă și predarea bunurilor	(art. 850-857)	195
Titlul VI. Proprietatea publică	(art. 858-875)	196
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 858-865)	196
Capitolul II. Drepturile reale corespunzătoare proprietății publice	(art. 866-875)	198
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 866)	198
Secțiunea a 2-a. Dreptul de administrare	(art. 867-870)	198
Secțiunea a 3-a. Dreptul de concesiune	(art. 871-873)	198
Secțiunea a 4-a. Dreptul de folosință cu titlu gratuit	(art. 874-875)	199
Titlul VII. Cartea funciară	(art. 876-915)	200
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 876-884)	200
Capitolul II. Înscrierea drepturilor tabulare	(art. 885-901)	201
Capitolul III. Notarea unor drepturi, fapte și raporturi juridice	(art. 902-906)	206
Capitolul IV. Rectificarea înscrisurilor de carte funciară	(art. 907-915)	214
Titlul VIII. Posesia	(art. 916-952)	217
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 916-921)	217
Capitolul II. Viciile posesiei	(art. 922-927)	218
Capitolul III. Efectele posesiei	(art. 928-948)	219
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 928-929)	219
Secțiunea a 2-a. Uzucapiunea imobiliară	(art. 930-934)	219
Secțiunea a 3-a. Dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință	(art. 935-940)	220
Secțiunea a 4-a. Ocupațiunea	(art. 941-947)	221
Secțiunea a 5-a. Dobândirea fructelor prin posesia de bună-credință	(art. 948)	223
Capitolul IV. Acțiunile posesorii	(art. 949-952)	224

CARTEA a IV-a

Despre moștenire și liberalități..... (art. 953-1.163)225

Titlul I. Dispoziții referitoare la moștenire în general.....(art. 953-962)225

Capitolul I. Dispoziții generale.....(art. 953-956)225

Capitolul II. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni.....(art. 957-962)234

Titlul II. Moștenirea legală.....(art. 963-983)236

Capitolul I. Dispoziții generale.....(art. 963-964)236

Capitolul II. Reprezentarea succesorală.....(art. 965-969)236

Capitolul III. Moștenitorii legali.....(art. 970-983)237

Secțiunea 1. Soțul supraviețuitor.....(art. 970-974)237

Secțiunea a 2-a. Descendenții defunctului.....(art. 975)238

Secțiunea a 3-a. Ascendenții privilegiați și colaterali

privilegiați.....(art. 976-981)238

Secțiunea a 4-a. Ascendenții ordinari.....(art. 982)239

Secțiunea a 5-a. Colateralii ordinari.....(art. 983)240

Titlul III. Liberalitățile.....(art. 984-1.099)240

Capitolul I. Dispoziții comune.....(art. 984-1.010)240

Secțiunea 1. Dispoziții preliminare.....(art. 984-986)240

Secțiunea a 2-a. Capacitatea în materie de liberalități.....(art. 987-992)240

Secțiunea a 3-a. Substituțiile fideicomisare.....(art. 993-1.000)242

Secțiunea a 4-a. Liberalitățile reziduale.....(art. 1.001-1.005)243

Secțiunea a 5-a. Revizuirea condițiilor și sarcinilor.....(art. 1.006-1.008)243

Secțiunea a 6-a. Dispoziții speciale.....(art. 1.009-1.010)244

Capitolul II. Donația.....(art. 1.011-1.033)244

Secțiunea 1. Încheierea contractului.....(art. 1.011-1.016)244

Secțiunea a 2-a. Efectele donației.....(art. 1.017-1.019)245

Secțiunea a 3-a. Revocarea donației.....(art. 1.020-1.029)245

Secțiunea a 4-a. Donațiile făcute viitorilor soți în

vedere de căsătorie și donațiile între soți.....(art. 1.030-1.033)247

Capitolul III. Testamentul.....(art. 1.034-1.085)247

Secțiunea 1. Dispoziții generale.....(art. 1.034-1.039)247

Secțiunea a 2-a. Formele testamentului.....(art. 1.040-1.050)248

Secțiunea a 3-a. Revocarea voluntară a testamentului.....(art. 1.051-1.053)252

Secțiunea a 4-a. Legatul.....(art. 1.054-1.073)252

Secțiunea a 5-a. Dezmoștenirea.....(art. 1.074-1.076)255

Secțiunea a 6-a. Execuțiunea testamentară.....(art. 1.077-1.085)256

Capitolul IV. Rezerva succesorală, cotația disponibilă

și reducțiunea liberalităților excesive.....(art. 1.086-1.099)258

Secțiunea 1. Rezerva succesorală și cotația

disponibilă.....(art. 1.086-1.090)258

Secțiunea a 2-a. Reducțiunea liberalităților excesive.....(art. 1.091-1.099)258

Titlul IV. Transmisiunea și partajul moștenirii.....(art. 1.100-1.163)261

Capitolul I. Transmisiunea moștenirii.....(art. 1.100-1.134)261

Secțiunea 1. Dispoziții generale.....(art. 1.100-1.105)261

Secțiunea a 2-a. Accepțiunea moștenirii.....(art. 1.106-1.119)262

Secțiunea a 3-a. Renunțarea la moștenire	(art. 1.120-1.224)	265
Secțiunea a 4-a. Sezina	(art. 1.125-1.129)	265
Secțiunea a 5-a. Petiția de ereditate	(art. 1.130-1.131)	266
Secțiunea a 6-a. Certificatul de moștenitor	(art. 1.132-1.134)	266
Capitolul II. Moștenirea vacantă	(art. 1.135-1.140)	267
Capitolul III. Amintirile de familie	(art. 1.141-1.142)	268
Capitolul IV. Partajul succesoral și raportul	(art. 1.143-1.163)	268
Secțiunea 1. Dispoziții generale referitoare la partajul succesoral	(art. 1.143-1.145)	268
Secțiunea a 2-a. Raportul donațiilor	(art. 1.146-1.154)	269
Secțiunea a 3-a. Plata datorilor	(art. 1.155-1.159)	271
Secțiunea a 4-a. Partajul de ascendent	(art. 1.160-1.163)	272

CARTEA a V-a

Despre obligații	(art. 1.164-2.449)	274
Titlul I. Dispoziții generale	(art. 1.164-1.165)	274
Titlul II. Izvoarele obligațiilor	(art. 1.166-1.395)	274
Capitolul I. Contractul	(art. 1.166-1.323)	274
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.166-1.170)	274
Secțiunea a 2-a. Diferite categorii de contracte	(art. 1.171-1.177)	275
Secțiunea a 3-a. Încheierea contractului	(art. 1.178-1.245)	275
Secțiunea a 4-a. Nulitatea contractului	(art. 1.246-1.265)	284
Secțiunea a 5-a. Interpretarea contractului	(art. 1.266-1.269)	287
Secțiunea a 6-a. Efectele contractului	(art. 1.270-1.294)	288
Secțiunea a 7-a. Reprezentarea	(art. 1.295-1.314)	293
Secțiunea a 8-a. Cesiunea contractului	(art. 1.315-1.320)	295
Secțiunea a 9-a. Încetarea contractului	(art. 1.321-1.323)	296
Capitolul II. Actul juridic unilateral	(art. 1.324-1.329)	297
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.324-1.326)	297
Secțiunea a 2-a. Actul unilateral ca izvor de obligații	(art. 1.327-1.329)	298
Capitolul III. Faptul juridic licit	(art. 1.330-1.348)	298
Secțiunea 1. Gestiunea de afaceri	(art. 1.330-1.340)	298
Secțiunea a 2-a. Plata nedatorată	(art. 1.341-1.344)	300
Secțiunea a 3-a. Îmbogățirea fără justă cauză	(art. 1.345-1.348)	300
Capitolul IV. Răspunderea civilă	(art. 1.349-1.395)	301
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.349-1.350)	301
Secțiunea a 2-a. Cauze exoneratoare de răspundere	(art. 1.351-1.356)	304
Secțiunea a 3-a. Răspunderea pentru fapta proprie	(art. 1.357-1.371)	305
Secțiunea a 4-a. Răspunderea pentru fapta altuia	(art. 1.372-1.374)	307
Secțiunea a 5-a. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale sau de lucruri	(art. 1.375-1.380)	307
Secțiunea a 6-a. Repararea prejudiciului în cazul răspunderii delictuale	(art. 1.381-1.395)	308
Titlul III. Modalitățile obligațiilor	(art. 1.396-1.420)	312
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1.396-1.398)	312

Capitolul II. Condiția	(art. 1.399-1.410)	312
Capitolul III. Termenul	(art. 1.411-1.420)	313
Titlul IV. Obligațiile complexe	(art. 1.421-1.468)	315
Capitolul I. Obligațiile divizibile și obligațiile indivizibile	(art. 1.421-1.433)	315
Capitolul II. Obligațiile solidare	(art. 1.434-1.460)	316
Secțiunea 1. Obligațiile solidare între creditori	(art. 1.434-1.442)	316
Secțiunea a 2-a. Obligațiile solidare între debitori	(art. 1.443-1.460)	317
Capitolul III. Obligațiile alternative și facultative	(art. 1.461-1.468)	320
Secțiunea 1. Obligațiile alternative	(art. 1.461-1.467)	320
Secțiunea a 2-a. Obligațiile facultative	(art. 1.468)	321
Titlul V. Executarea obligațiilor	(art. 1.469-1.565)	321
Capitolul I. Plata	(art. 1.469-1.515)	321
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.469-1.471)	321
Secțiunea a 2-a. Subiectele plății	(art. 1.472-1.479)	321
Secțiunea a 3-a. Condițiile plății	(art. 1.480-1.498)	322
Secțiunea a 4-a. Dovada plății	(art. 1.499-1.505)	325
Secțiunea a 5-a. Imputația plății	(art. 1.506-1.509)	326
Secțiunea a 6-a. Punerea în întârziere a creditorului	(art. 1.510-1.515)	327
Capitolul II. Executarea silită a obligațiilor	(art. 1.516-1.557)	327
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.516-1.520)	327
Secțiunea a 2-a. Punerea în întârziere a debitorului	(art. 1.521-1.526)	328
Secțiunea a 3-a. Executarea silită în natură	(art. 1.527-1.529)	329
Secțiunea a 4-a. Executarea prin echivalent	(art. 1.530-1.548)	330
Secțiunea a 5-a. Rezoluțiunea, rezilierea și reducerea prestațiilor	(art. 1.549-1.554)	333
Secțiunea a 6-a. Cauze justificate de neexecutare a obligațiilor contractuale	(art. 1.555-1.557)	335
Capitolul III. Mijloacele de protecție a drepturilor creditorului	(art. 1.558-1.565)	335
Secțiunea 1. Măsurile conservatorii	(art. 1.558-1.559)	335
Secțiunea a 2-a. Acțiunea oblică	(art. 1.560-1.561)	335
Secțiunea a 3-a. Acțiunea revocatorie	(art. 1.562-1.565)	336
Titlul VI. Transmisiunea și transformarea obligațiilor	(art. 1.566-1.614)	336
Capitolul I. Cesiunea de creanță	(art. 1.566-1.592)	336
Secțiunea 1. Cesiunea de creanță în general	(art. 1.566-1.586)	336
Secțiunea a 2-a. Cesiunea unei creanțe constatate printr-un titlu nominativ, la ordin sau la purtător	(art. 1.587-1.592)	340
Capitolul II. Subrogația	(art. 1.593-1.598)	340
Capitolul III. Preluarea datoriei	(art. 1.599-1.608)	341
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.599-1.604)	341
Secțiunea a 2-a. Preluarea datoriei prin contract încheiat cu debitorul	(art. 1.605-1.608)	342
Capitolul IV. Novația	(art. 1.609-1.614)	343
Titlul VII. Stingerea obligațiilor	(art. 1.615-1.634)	343
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1.615)	343

Capitolul II. Compensăția.....	(art. 1.616-1.623)	344
Capitolul III. Confuziunea.....	(art. 1.624-1.628)	345
Capitolul IV. Remiterea de datorie.....	(art. 1.629-1.633)	345
Capitolul V. Imposibilitatea fortuită de executare	(art. 1.634)	346
Titlul VIII. Restituirea prestațiilor.....	(art. 1.635-1.649)	346
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 1.635-1.638)	346
Capitolul II. Modalitățile de restituire.....	(art. 1.639-1.647)	347
Capitolul III. Efectele restituirii față de terți.....	(art. 1.648-1.649)	348
Titlul IX. Diferite contracte speciale	(art. 1.650-2.278)	349
Capitolul I. Contractul de vânzare.....	(art. 1.650-1.762)	349
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.650-1.740)	349
Secțiunea a 2-a. Vânzarea bunurilor imobile.....	(art. 1.741-1.746)	363
Secțiunea a 3-a. Vânzarea moștenirii.....	(art. 1.747-1.754)	364
Secțiunea a 4-a. Alte varietăți de vânzare.....	(art. 1.755-1.762)	365
Capitolul II. Contractul de schimb	(art. 1.763-1.765)	367
Capitolul III. Contractul de furnizare	(art. 1.766-1.771)	367
Capitolul IV. Contractul de report.....	(art. 1.772-1.776)	368
Capitolul V. Contractul de locațiune.....	(art. 1.777-1.850)	369
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.777-1.823)	369
Secțiunea a 2-a. Reguli particulare în materia		
închirierii locuințelor.....	(art. 1.824-1.835)	376
Secțiunea a 3-a. Reguli particulare în materia arendării ...	(art. 1.836-1.850)	378
Capitolul VI. Contractul de antrepriză.....	(art. 1.851-1.880)	380
Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de		
antrepriză	(art. 1.851-1.873)	380
Secțiunea a 2-a. Contractul de antrepriză pentru lucrări		
de construcții	(art. 1.874-1.880)	384
Capitolul VII. Contractul de societate.....	(art. 1.881-1.954)	386
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.881-1.889)	386
Secțiunea a 2-a. Societatea simplă	(art. 1.890-1.948)	388
Secțiunea a 3-a. Asocierea în participație	(art. 1.949-1.954)	399
Capitolul VIII. Contractul de transport.....	(art. 1.955-2.008)	400
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.955-1.960)	400
Secțiunea a 2-a. Contractul de transport de bunuri.....	(art. 1.961-2.001)	401
Secțiunea a 3-a. Contractul de transport de persoane		
și bagaje	(art. 2.002-2.008)	408
Capitolul IX. Contractul de mandat.....	(art. 2.009-2.071)	410
Secțiunea 1. Dispoziții comune.....	(art. 2.009-2.012)	410
Secțiunea a 2-a. Mandatul cu reprezentare	(art. 2.013-2.038)	411
Secțiunea a 3-a. Mandatul fără reprezentare	(art. 2.039-2.071)	417
Capitolul X. Contractul de agenție	(art. 2.072-2.095)	423
Capitolul XI. Contractul de intermediere	(art. 2.096-2.102)	428
Capitolul XII. Contractul de depozit	(art. 2.103-2.143)	429
Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de		
depozit.....	(art. 2.103-2.123)	429
Secțiunea a 2-a. Depozitul necesar.....	(art. 2.124-2.126)	432

Secțiunea a 3-a. Depozitul hotelier	(art. 2.127-2.137)	433
Secțiunea a 4-a. Sechestrul convențional	(art. 2.138-2.143)	434
Capitolul XIII. Contractul de împrumut	(art. 2.144-2.170)	435
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 2.144-2.145)	435
Secțiunea a 2-a. Împrumutul de folosință	(art. 2.146-2.157)	435
Secțiunea a 3-a. Împrumutul de consumație	(art. 2.158-2.170)	437
Capitolul XIV. Contractul de cont curent	(art. 2.171-2.183)	438
Capitolul XV. Contul bancar curent și alte contracte bancare	(art. 2.184-2.198)	440
Secțiunea 1. Contul bancar curent	(art. 2.184-2.190)	440
Secțiunea a 2-a. Depozitul bancar	(art. 2.191-2.192)	441
Secțiunea a 3-a. Facilitatea de credit	(art. 2.193-2.195)	442
Secțiunea a 4-a. Închirierea casetelor de valori	(art. 2.196-2.198)	442
Capitolul XVI. Contractul de asigurare	(art. 2.199-2.241)	443
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 2.199-2.213)	443
Secțiunea a 2-a. Asigurarea de bunuri	(art. 2.214-2.220)	446
Secțiunea a 3-a. Asigurările de credite și garanții și asigurările de pierderi financiare	(art. 2.221-2.222)	447
Secțiunea a 4-a. Asigurarea de răspundere civilă	(art. 2.223-2.226)	447
Secțiunea a 5-a. Asigurarea de persoane	(art. 2.227-2.238)	450
Secțiunea a 6-a. Coasigurarea, reasigurarea și retrocesiunea	(art. 2.239-2.241)	452
Capitolul XVII. Contractul de rentă viageră	(art. 2.242-2.253)	452
Capitolul XVIII. Contractul de întreținere	(art. 2.254-2.263)	454
Capitolul XIX. Jocul și pariul	(art. 2.264-2.266)	456
Capitolul XX. Tranzacția	(art. 2.267-2.278)	456
Titlul X. Garanțiile personale	(art. 2.279-2.322)	458
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 2.279)	458
Capitolul II. Fideiusiunea	(art. 2.280-2.320)	458
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 2.280-2.292)	458
Secțiunea a 2-a. Efectele fideiusiunii	(art. 2.293-2.313)	459
Secțiunea a 3-a. Încetarea fideiusiunii	(art. 2.314-2.320)	461
Capitolul III. Garanțiile autonome	(art. 2.321-2.322)	462
Titlul XI. Privilegiile și garanțiile reale	(art. 2.323-2.499)	463
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 2.323-2.332)	463
Capitolul II. Privilegiile	(art. 2.333-2.342)	465
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 2.333-2.337)	465
Secțiunea a 2-a. Privilegiile generale și privilegiile speciale	(art. 2.338-2.341)	466
Secțiunea a 3-a. Concursul privilegiilor între ele și concursul dintre privilegii și ipotecă	(art. 2.342)	466
Capitolul III. Ipoteca	(art. 2.343-2.428)	467
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 2.343-2.376)	467
Secțiunea a 2-a. Ipoteca imobiliară	(art. 2.377-2.386)	471
Secțiunea a 3-a. Ipoteca mobilă	(art. 2.387-2.419)	473
Secțiunea a 4-a. Concursul între creditorii ipotecari	(art. 2.420-2.427)	479

Secțiunea a 5-a. Stingerea ipotecilor	(art. 2.428)	481
Capitolul IV. Executarea ipotecii	(art. 2.429-2.479)	481
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 2.429-2.434)	481
Secțiunea a 2-a. Executarea ipotecii mobiliare	(art. 2.435-2.477)	482
Secțiunea a 3-a. Executarea ipotecilor imobiliare	(art. 2.478-2.479)	489
Capitolul V. Gajul	(art. 2.480-2.494)	490
Secțiunea 1. Constituirea gajului	(art. 2.480-2.486)	490
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile creditorului gajist	(art. 2.487-2.494)	491
Capitolul VI. Dreptul de retenție	(art. 2.495-2.499)	492

CARTEA a VI-a

Despre prescripția extinctivă, decădere și calculul

termenelor	(art. 2.500-2.556)	493
Titlul I. Prescripția extinctivă	(art. 2.500-2.544)	493
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 2.500-2.516)	493
Capitolul II. Termenul prescripției extinctive	(art. 2.517-2.522)	496
Capitolul III. Cursul prescripției extinctive	(art. 2.523-2.543)	497
Secțiunea 1. Începutul prescripției extinctive	(art. 2.523-2.531)	497
Secțiunea a 2-a. Suspendarea prescripției extinctive	(art. 2.532-2.536)	499
Secțiunea a 3-a. Întreruperea prescripției extinctive	(art. 2.537-2.543)	501
Capitolul IV. Împlinirea prescripției	(art. 2.544)	503
Titlul II. Regimul general al termenelor de decădere	(art. 2.545-2.550)	503
Titlul III. Calculul termenelor	(art. 2.551-2.556)	504

CARTEA a VII-a

Dispoziții de drept internațional privat (art. 2.557-2.663) | 506 |

Titlul I. Dispoziții generale	(art. 2.557-2.571)	506
Titlul II. Conflicte de legi	(art. 2.572-2.664)	509
Capitolul I. Persoane	(art. 2.572-2.584)	509
Secțiunea 1. Persoana fizică	(art. 2.572-2.579)	509
Secțiunea a 2-a. Persoana juridică	(art. 2.580-2.584)	510
Capitolul II. Familia	(art. 2.585-2.612)	511
Secțiunea 1. Căsătoria	(art. 2.585-2.602)	511
Secțiunea a 2-a. Filiația	(art. 2.603-2.610)	514
Secțiunea a 3-a. Autoritatea părintească. Protecția copiilor	(art. 2.611)	515
Secțiunea a 4-a. Obligația de întreținere	(art. 2.612)	516
Capitolul III. Bunurile	(art. 2.613-2.632)	516
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 2.613-2.616)	516
Secțiunea a 2-a. Bunurile mobile corporale	(art. 2.617-2.619)	516
Secțiunea a 3-a. Mijloacele de transport	(art. 2.620-2.621)	517
Secțiunea a 4-a. Titlurile de valoare	(art. 2.622-2.623)	517
Secțiunea a 5-a. Bunurile incorporeale	(art. 2.624-2.625)	518

Secțiunea a 6-a. Formele de publicitate	(art. 2.626)	518
Secțiunea a 7-a. Ipotecile mobiliare	(art. 2.627-2.632)	518
Capitolul IV. Moștenirea	(art. 2.633-2.636)	519
Capitolul V. Actul juridic	(art. 2.637-2.639)	520
Capitolul VI. Obligațiile	(art. 2.640-2.646)	521
Capitolul VII. Cambia, biletul la ordin și cecul	(art. 2.647-2.658)	522
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 2.647-2.650)	522
Secțiunea a 2-a. Cambia și biletul la ordin	(art. 2.651-2.654)	523
Secțiunea a 3-a. Cecul	(art. 2.655-2.658)	523
Capitolul VIII. Fiducia	(art. 2.659-2.662)	524
Capitolul IX. Prescripția extinctivă	(art. 2.663)	524
Dispoziții finale	(art. 2.664)	525

Titlul preliminar

Despre legea civilă

Capitolul I

Dispoziții generale

Art. 1. Izvoarele dreptului civil. (1) Sunt izvoare ale dreptului civil legea, uzanțele și principiile generale ale dreptului.

(2) În cazurile neprevăzute de lege se aplică uzanțele, iar în lipsa acestora, dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, iar când nu există asemenea dispoziții, principiile generale ale dreptului.

(3) În materiile reglementate prin lege, uzanțele se aplică numai în măsura în care legea trimite în mod expres la acestea.

(4) Numai uzanțele conforme ordinii publice și bunelor moravuri sunt recunoscute ca izvoare de drept.

(5) Partea interesată trebuie să facă dovada existenței și a conținutului uzanțelor. Uzanțele publicate în culegeri elaborate de către entitățile sau organismele autorizate în domeniu se prezumă că există, până la proba contrară.

(6) În sensul prezentului cod, prin uzanțe se înțelege obiceiul (cutuma) și uzurile profesionale.

Art. 2. Obiectul și conținutul Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil.

(2) Prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale.

Art. 3. Aplicarea generală a Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.

(2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

(3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

• LPA [L. nr. 71/2011 (M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011; cu modif. ult.)]. **Art. 8.** (1) Noțiunea de «profesionist» prevăz. la art. 3 NCC include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a NCC.

Art. 4. Aplicarea prioritară a tratatelor internaționale privind drepturile omului.

(1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, pactele și celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Art. 5. Aplicarea prioritară a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau statutul părților.

Capitolul II

Aplicarea legii civile

Art. 6. Aplicarea în timp a legii civile. (1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

(3) Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potrivit dispozițiilor legii noi.

(4) Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

(5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi.

• LPA. **Art. 3.** Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a NCC nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor. **Art. 4.** La data intrării în vigoare a NCC, actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate, prevăz. de CC 1864, precum și de alte acte normative, rămân supuse disp. legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potrivit NCC sau disp. prezentei L. **Art. 5.** (1) NCC se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare. (2) Disp. NCC sunt aplicabile și

efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a NCC.

• **RIL. Dec. ICCJ (RIL) nr. 1/2014** (M. Of. nr. 283 din 17 aprilie 2014): „În interpr. și aplic. disp. art. 5, art. 201 și art. 223 L. nr. 71/2011 pt. punerea în aplic. a NCC și ale art. 6 alin. (4), art. 2.512 și art. 2.513 NCC, stabilește că prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 oct. 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse disp. art. 18 D. nr. 167/1958 priv. prescripția extinctivă [abrog.], (...) astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 oct. 2011”.

Dec. ICCJ (RIL) nr. 13/2022 (M. Of. nr. 907 din 15 septembrie 2022): „(...) în interpr. art. 120 O.U.G. nr. 99/2006 rap. art. 405 alin. (1) CPC 1865, art. 706 alin. (1) NCPC, art. 201 L. nr. 71/2011 și art. 6 alin. (1), (4) și (5) NCC corob. art. 1 alin. (2) Decr. nr. 167/1958 [abrog.] și art. 2.504 alin. (1) NCC (...): **1.** Regimul juridic aplicabil prescripției dreptului de a obține executarea silită a ipotecii este guvernat de normele de drept substanțial în vigoare la momentul nașterii dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea creanței garantate, fiind lipsită de relevanță norma procesuală aplicabilă procedurii de executare silită. **2.** Dreptul de a obține executarea silită în temeiul contractului de ipotecă se stinge, pe cale accesorie, prin efectul prescripției executării silită a creanței întemeiate pe contractul de credit, dacă aceasta din urmă începe să curgă anterior datei de 1 oct. 2011. **3.** În cazul în care prescripția dreptului de a obține executarea silită a creanței garantate începe să curgă după 1 oct. 2011 (inclusiv), executarea silită a ipotecii nu se stinge, pe cale accesorie, chiar dacă dreptul de a obține executarea silită a creanței principale este prescris, situație în care termenul de prescripție aplicabil este de: 3 ani, potrivit art. 405 alin. 1 tz. I CPC 1865, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă în intervalul 1 oct. 2011-14 feb. 2013; 10 ani, potrivit art. 706 alin. (1) tz. II NCPC, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă după 15 feb. 2013 (inclusiv)”.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 15. Universalitatea.** (2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Art. 7. Teritorialitatea legii civile. (1) Actele normative adoptate de autoritățile și instituțiile publice centrale se aplică pe întreg teritoriul țării, afară de cazul în care se prevede altfel.

(2) Actele normative adoptate, în condițiile legii, de autoritățile și instituțiile administrației publice locale se aplică numai în raza lor de competență teritorială.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 3. Teritoriul.** (2) Frontierele țării sunt consfințite prin lege organică [L. nr. 17/1990 priv. regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue și al zonei economice exclusive ale României, rep. – M. Of. nr. 252 din 8 aprilie 2014, cu modif. ult.; O.U.G. nr. 105/2001 priv. frontiera de stat a României – M. Of. nr. 352 din 30 iunie 2001, cu modif. ult.], cu respectarea principiilor și a celorlalte norme generale admise ale dreptului internațional.

• **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 84/1992** priv. regimul zonelor libere (M. Of. nr. 182 din 30 iulie 1992; cu modif. ult.): „**Art. 2.** (1) Zona liberă este o zonă geografică a teritoriului României, în care operatorii economici desfășoară activități, iar persoanele, mărfurile, mijloacele de transport și alte bunuri se supun prevederilor legislației vamale unionale și naționale”.

Art. 8. Extrateritorialitatea legii civile. În cazul raporturilor juridice cu element de extraneitate, determinarea legii civile aplicabile se face ținându-se seama de normele de drept internațional privat cuprinse în cartea a VII-a din prezentul cod.

Interpretarea și efectele legii civile

Art. 9. Interpretarea legii. (1) Cel care a adoptat norma civilă este competent să facă și interpretarea ei oficială.

(2) Norma interpretativă produce efecte numai pentru viitor.

(3) Interpretarea legii de către instanță se face numai în scopul aplicării ei în cazul dedus judecății.

• **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 24/2000** priv. normele de tehnică legislativă pt. elaborarea actelor normative, rep. (M. Of. nr. 260 din 21 aprilie 2010; cu modif. ult.): „**Art. 69. Interpretarea legală.** (1) Intervențiile legislative pentru clarificarea sensului unor norme legale se realizează printr-un act normativ interpretativ de același nivel cu actul vizat, prin dispoziții interpretative cuprinse într-un nou act normativ sau prin modificarea dispoziției al cărui sens trebuie clarificat. (2) Interpretarea legală intervenită potrivit alin. (1) poate confirma sau, după caz, infirma ori modifica interpretările judiciare, arbitrale sau administrative, adoptate până la acea dată, cu respectarea drepturilor câștigate”.

Art. 10. Interzicerea analogiei. Legile care derogă de la o dispoziție generală, care restrâng exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile se aplică numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege.

Art. 11. Respectarea ordinii publice și a bunelor moravuri. Nu se poate deroga prin convenții sau acte juridice unilaterale de la legile care interesează ordinea publică sau de la bunele moravuri.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 1. Statul român.** (5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Art. 12. Libertatea de a dispune. (1) Oricine poate dispune liber de bunurile sale, dacă legea nu prevede în mod expres altfel.

(2) Nimeni nu poate dispune cu titlu gratuit, dacă este insolubil.

Art. 13. Renunțarea la drept. Renunțarea la un drept nu se prezumă.

• **DISPOZIȚII CONEXE. CM (Codul muncii): „Art. 38. Salariații nu pot renunța la drepturile le sunt recunoscute prin lege. Orice tranzacție prin care se urmărește renunțarea la drepturile recunoscute de lege salariaților sau limitarea acestor drepturi este lovită de nulitate”.**

• **RIL. Dec. ICCJ (RIL) nr. 5/2015** (M. Of. nr. 234 din 6 aprilie 2015): „În interpr. și aplic. art. 6 alin. (7)¹ O.G. nr. 12/2008[abrog.] priv. organiz. și finanțarea rezidențiatului (...), respectiv art. 18 alin. (8)[modif. ulterior] O.G. nr. 18/2009 priv. organiz. și finanțarea rezidențiatului (...), rap. art. 38 și art. 159 CM, (...) drepturile salariale încasate nu pot fi restituite cu titlu de cheltuieli ocazionate de pregătirea profesională, în situația în care medicul rezident nu își respectă obligația asumată de a continua raporturile de muncă pentru o anumită per. cu spitalul în care a desfășurat programul de rezidențiat, chiar dacă o atare clauză ar fi prevăz. în actul adițional la contractul individual de muncă, încheiat în condițiile art. 196 alin. (2) CM (...) este indubitabil că noțiunea generică (...) – cheltuieli prilejuate de pregătirea profesională a rezidentului – nu poate include și salariul achitat medicului pe durata rezidențiatului, care reprezintă contraprestația pentru munca efectiv prestată de către acesta în folosul unității sanitare angajatoare (...) natura juridică a sumelor de bani ce urmează a fi restituite de către medicul rezident este, evident, aceea de despăgubiri, sumele cheltuite de unitatea sanitară angajatoare pentru pregătirea profesională a medicului rezident urmând a fi restituite cu titlu de daune-interese, noțiune ce exclude de plano cheltuielile salariale. (...) sumele ce trebuie restituite ca urmare a încălcării obligației (...), de către fostul medic rezident, sunt destinate să acopere efortul financiar făcut de unitatea sanitară pentru pregătirea profesională a acestuia”.

HP. Dec. ICCJ (DCD) nr. 19/2019 (M. Of. nr. 573 din 12 iulie 2019): „În interpr. și aplic. art. 10, art. 38, art. 57, art. 134 alin. (1) și art. 254 alin. (3) și (4) CM (...), stipularea clauzei penale în contractul individual de muncă sau într-un act adițional al acestuia, prin care este evaluată paguba produsă angajatorului de salariat din vina și în legătură cu munca sa, este interzisă și este sancționată cu nulitatea clauzei astfel negociate”.